

สำเนา

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/๒๗๐๗๙

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๘

เรื่อง รายงานสรุปข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

- อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๒๖๐๖ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๘
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๙๓๓๒ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๘
๓. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๑๑๙๗๑ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตารางสรุปข้อมูลและรายละเอียดของหน่วยงานที่รับผิดชอบการพิจารณาตามข้อเสนอแนะ
ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ตามที่ได้ยื่นยันมติคณะรัฐมนตรี (๒๘ มกราคม ๒๕๖๘) เกี่ยวกับเรื่อง ข้อเสนอแนะจากการตรวจเยี่ยม
สถานที่ควบคุมตัว มติคณะรัฐมนตรี (๘ เมษายน ๒๕๖๘) เกี่ยวกับเรื่อง ข้อเสนอแนะกรณีการแต่งกายของผู้ต้องขัง
ที่มีความหลากหลายทางเพศ และมติคณะรัฐมนตรี (๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘) เกี่ยวกับเรื่อง ข้อเสนอแนะ
ตามรายงานคู่ขนานการปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติอื่นที่โหดร้าย
ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำแย่ศักดิ์ศรี และข้อสังเกตเชิงสรุปของคณะกรรมการต่อต้านการทรมานต่อรายงานประเทศ
ฉบับที่ ๒ มาเพื่อทราบ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบรายงานสรุปข้อมูล
และรายละเอียดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งรวมถึงเรื่อง ข้อเสนอแนะ
จากการตรวจเยี่ยมสถานที่ควบคุมตัว เรื่อง ข้อเสนอแนะกรณีการแต่งกายของผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ
และเรื่อง ข้อเสนอแนะตามรายงานคู่ขนานการปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการ
ปฏิบัติอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำแย่ศักดิ์ศรี และข้อสังเกตเชิงสรุปของคณะกรรมการต่อต้านการทรมาน
ต่อรายงานประเทศ ฉบับที่ ๒ ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการของกระทรวงยุติธรรม และเร่งรัดให้กระทรวงยุติธรรม
แจ้งผลการพิจารณาให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบโดยด่วน เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ความละเอียด
ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๘ รับทราบและมอบหมายให้กระทรวงยุติธรรม
เร่งรัดการดำเนินการ ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอ

จึงเรียนยืนยันมา และขอได้โปรดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ปริญญคราญ จงธรรมคุณ

(นางสาวปริญญคราญ จงธรรมคุณ)

ผู้อำนวยการกองพัฒนาศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนาศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๕๒๒ (เฉลิมขวัญ)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖ www.soc.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@soc.go.th

ตารางสรุปข้อมูลและรายละเอียดของหน่วยงานที่รับผิดชอบการพิจารณาตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ/ข้อเสนอแนะ	มติ ครม.	หน่วยงานหลัก/ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	วันที่ครบกำหนด
๑	ข้อเสนอแนะจากการตรวจเยี่ยม สถานที่ควบคุมตัว (เช่น เรือนจำ ห้องกักสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง)	● กสม. ได้ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานที่ควบคุมตัว ๑๖ แห่ง ได้ทราบข้อเท็จจริงและสภาพปัญหาที่ควรมีข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวม ๘ ประเด็น ได้แก่ ๑) ปัญหาความแออัดและความไม่เหมาะสมของสถานที่ควบคุมตัว ๒) ปัญหาการบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข ๓) ปัญหาการกักตัวโดยไม่มีกำหนดระยะเวลา ๔) ปัญหาการกักตัวเด็กในห้องกักของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ๕) ปัญหาด้านบุคลากร ๖) ปัญหาด้านงบประมาณ ๗) ปัญหาการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดี ๘) ปัญหาการปฏิบัติต่อผู้ถูกควบคุมตัวในพื้นที่ซึ่งประกาศใช้กฎหมายในสถานการณ์พิเศษ เห็นว่าหากไม่แก้ไขจะทำให้การปฏิบัติต่อผู้ถูกควบคุมตัวไม่สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม	๒๘ มกราคม ๒๕๖๘	ยธ. กต. พม. มท. รง. สธ. กอ.รมน. และ ตช.	๓ มีนาคม ๒๕๖๘

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ/ข้อเสนอแนะ	มติ ครม.	หน่วยงานหลัก/ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	วันที่ครบกำหนด
		หรือที่ย้ายยศศักดิ์ศรี รวมถึงอาจกระทบต่อ การสร้างเชื่อมั่นต่อประเทศไทยในเวที ระหว่างประเทศในฐานะที่ได้รับเลือกเป็น สมาชิกคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่ง สหประชาชาติ ● กสม. จึงมีข้อเสนอแนะต่อ นรม. และ ครม. เพื่อมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการ ดังนี้ ๑. ให้เพิ่มบุคลากรทางการแพทย์ เพื่อสามารถครอบคลุมช่วงเวลาการทำงาน ทั้งกลางวันและกลางคืน และให้มีบุคลากร ที่มีความเชี่ยวชาญในการดูแลปัญหาสุขภาพจิต ๒. เร่งรัดให้ผู้ต้องกักเข้าถึงกลไกคัดกรอง ระดับชาติ เพื่อให้ได้รับสถานะ “ผู้ได้รับ การคุ้มครอง” โดยไม่เลือกปฏิบัติตาม ระเบียบ นร. ว่าด้วยการคัดกรองคนต่างด้าว ที่เข้ามาในราชอาณาจักรและไม่สามารถเดินทาง กลับประเทศอันเป็นภูมิลำเนาได้ พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้ ต้องจัดทำทะเบียนประวัติคนต่างด้าว และอนุญาตให้ออกไปทำงานได้โดยจำกัด พื้นที่ตาม พ.ร.ก. การบริหารจัดการ การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ม. ๖๓ (๒) ประกอบ			

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ/ข้อเสนอแนะ	มติ ครม.	หน่วยงานหลัก/ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	วันที่ครบกำหนด
		พ.ร.บ. คนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ม. ๕๔ วรรคสาม จัดให้ผู้ต้องกักติดต่อสื่อสารกับญาติหรือบุคคลภายนอกได้ตามข้อกำหนดแมนเดลา ข้อ ๕๘ รวมถึงเร่งขยายความร่วมมือกับประเทศที่สามในการหาทางออกที่ยั่งยืนให้แก่ผู้หนีภัยกลุ่มต่าง ๆ ในประเทศไทย และปรับปรุงการใช้มาตรการทางเลือกแทนการกักตัวเด็กและครอบครัวในห้องกักตรวจคนเข้าเมืองตามที่ได้คํานวณไว้ในการประชุมเวทีผู้ลี้ภัยโลกครั้งที่ ๒ ๓. เพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอและเหมาะสมต่อลักษณะและปริมาณงานของสถานที่ควบคุมตัว รวมถึงหามาตรการสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานที่ควบคุมตัว ๔. เร่งปรับปรุงกฎกระทรวงที่ออกตามความในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ม. ๘๙/๑ เพื่อจำแนกผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีออกจากผู้ต้องขังเด็ดขาดและให้ได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างอย่างเหมาะสม ๕. ในพื้นที่ซึ่งประกาศใช้กฎหมายในสถานการณ์พิเศษ ให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้ถูกควบคุมตัวโดยได้รับสิทธิขั้นพื้นฐาน			

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ/ข้อเสนอแนะ	มติ ครม.	หน่วยงานหลัก/ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	วันที่ครบกำหนด
		ตั้งแต่ครั้งแรกเมื่อถูกจับกุม เชิญตัวหรือควบคุมตัวให้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และปรับเปลี่ยนสถานที่และรูปแบบการดำเนินการซักถามให้เหมาะสม รวมถึงกำชับให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ อย่างเคร่งครัด ๖. สั่งการให้ ตช. เร่งรัดการก่อสร้างสถานกักตัวคนต่างด้าวแห่งใหม่ในพื้นที่ อ. คลองหลวง จ. ปทุมธานี ให้แล้วเสร็จ			
๒	ข้อเสนอแนะกรณีการแต่งกายของผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศ	• กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนกรณีผู้ต้องขังที่มีความหลากหลายทางเพศถูกบังคับให้สวมกางเกง ไม่ได้รับอนุญาตให้แต่งกายตามเพศสภาพและใส่เสื้อชั้นในเพื่อปกปิดอวัยวะสำคัญทั้งที่ทำศัลยกรรมเสริมหน้าอกแล้ว เป็นเหตุให้ถูกคุกคามหรือก่อความเดือดร้อนรำคาญทางเพศ กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่ารัฐต้องเร่งทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง และแนวปฏิบัติที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการยอมรับในเพศวิถี เพื่อรับรองสิทธิของประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักการ	๘ เมษายน ๒๕๖๘	ยธ. พม.	๘ พฤษภาคม ๒๕๖๘

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ/ข้อเสนอแนะ	มติ ครม.	หน่วยงานหลัก/ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	วันที่ครบกำหนด
		สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ ไม่ว่าผู้ต้องขังจะเป็นเพศใดก็ตาม ● กสม. จึงมีข้อเสนอแนะต่อ ครม. เพื่อมอบหมายให้ ยธ. และกรมราชทัณฑ์ ดำเนินการ ดังนี้ ๑. ให้มีการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับแนวคิดเพศวิถีแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการกิจเกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังโดยตรง ๒. เร่งผลักดันนโยบายการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีให้แตกต่างจากนักโทษเด็ดขาด และให้ผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีมีสิทธิและเสรีภาพที่จะพิจารณาความเหมาะสมของการแต่งกายเองได้			
๓	ข้อเสนอแนะตามรายงานคู่ขนานการปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และข้อสังเกตเชิงสรุปของคณะกรรมการต่อต้านการทรมานต่อรายงานประเทศ ฉบับที่ ๒	● กสม. เห็นว่า ประเทศไทยในฐานะรัฐภาคีอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ มีพันธกรณีที่จะต้องส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่ได้รับการรับรองในอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ มาปฏิบัติให้เกิดผล โดยการนำความเห็นและข้อเสนอของคณะกรรมการต่อต้านการทรมานที่มีต่อรายงานการปฏิบัติตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ ของประเทศไทยในข้อสังเกตเชิงสรุปมาดำเนินการ	๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘	ยธ. กท. มท. สธ. สมช. ตช. ศอ.บต. ศย. และ ป.ป.ส.	๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๘

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ/ข้อเสนอแนะ	มติ ครม.	หน่วยงานหลัก/ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	วันที่ครบกำหนด
		● กสม. จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ ๑. ข้อเสนอแนะของ กสม. ที่สอดคล้องกับข้อสังเกตเชิงสรุป ๑.๑ การเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ เพื่อจัดตั้งกลไกป้องกันการทรมานระดับชาติ ๑.๒ การกำหนดบทเพิ่มโทษกรณีการกระทำความผิดตามมาตรา ๖ แห่ง พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำถึงแก่ความตาย ๑.๓ การตรวจสอบและติดตามข้อมูลของผู้ถูกกระทำให้สูญหายจนกว่าจะทราบที่อยู่และชะตากรรม และพัฒนาแนวทางหรือวิธีการสืบสวนกรณีคนไทยที่อาศัยอยู่นอกราชอาณาจักรไทยถูกกระทำทรมานหรือถูกกระทำให้สูญหายให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ๑.๔ การลดการใช้โทษทางอาญา โดยเฉพาะโทษจำคุกสำหรับความผิดบางประเภท การจำแนกผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีออกจากผู้ต้องขังเด็ดขาด			

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ/ข้อเสนอแนะ	มติ ครม.	หน่วยงานหลัก/ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	วันที่ครบกำหนด
		๑.๕ การเร่งรัดให้ผู้ต้องกักเข้าถึงกลไก คัดกรองระดับชาติเพื่อให้ได้รับสถานะ “ผู้ได้รับการคุ้มครอง” ในระหว่างการพำนักอยู่ ในประเทศไทย ๑.๖ การพัฒนากลไกการเยียวยาที่มี ประสิทธิภาพ โดยบูรณาการความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แก้ไข กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคและกำหนด รูปแบบการเยียวยาอื่น ๆ ๑.๗ การเพิ่ม สธ. เป็นองค์ประกอบ ในคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทรมานและการกระทำบุคคลสูญหาย เพื่อกำหนดนโยบายและทิศทางการ จัดระบบบริการการตรวจและการให้ ความเห็นทางการแพทย์เพื่อสนับสนุน การตรวจและการเยียวยาผู้เสียหาย จากการทรมาน ๑.๘ การกำหนดแนวปฏิบัติของศาล เพื่อความชัดเจนว่าจะไม่มีการรับฟัง พยานหลักฐานที่ได้จากการทรมานไม่ว่า ในกรณีใด ๆ ๒. ข้อเสนอแนะอื่น ๒.๑ การเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ			

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ/ข้อเสนอแนะ	มติ ครม.	หน่วยงานหลัก/ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	วันที่ครบกำหนด
		๒.๒ การประกันว่าการดำเนินงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่รัฐตามกฎหมายใด ๆ เกี่ยวกับการควบคุมตัวบุคคลจะสอดคล้องกับ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ เสมอ และจะไม่มีผลกระทบต่อนักเคลื่อนไหวไปยังดินแดนที่อาจให้อันตรายตามมาตรา ๑๓ ของ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ ๒.๓ การประกันความปลอดภัยของผู้แจ้งเหตุตามมาตรา ๒๙ ของ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ และประกันว่า ผู้ถูกควบคุมตัวมีสิทธิเข้าถึงการตรวจสภาพร่างกายและจิตใจ รวมถึงการให้ความเห็นทางการแพทย์ที่เป็นอิสระ ๒.๔ การพัฒนากลไกและรูปแบบการเยียวยาที่ครอบคลุมรูปแบบที่ไม่ใช่ตัวเงิน และพัฒนาระบบการบำบัดรักษา พันฟูสมรรถภาพทางกายและจิตของผู้ถูกกระทำทรมานหรือถูกกระทำให้สูญหาย ๒.๕ การทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่รัฐในการดูแลบุคคลเป็นการชั่วคราวและในการควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยเพื่อสืบสวนสอบสวนขยายผล			

ลำดับ ที่	ชื่อเรื่อง	สรุปสาระสำคัญ/ข้อเสนอแนะ	มติ ครม.	หน่วยงานหลัก/ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	วันที่ครบกำหนด
		๒.๖ การยกเลิกการบังคับใช้กฎหมายความมั่นคงในพื้นที่ที่หมดความจำเป็น โดยพิจารณาสถานการณ์รุนแรงในพื้นที่ ตลอดจนความพร้อมของหน่วยงานและประชาชนในพื้นที่ ๒.๗ การประกันว่าศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของทั้งภาครัฐและเอกชน จะให้บริการที่มีมาตรฐานและไม่มีการกระทำที่เข้าข่ายการทรมาน และการปฏิบัติ หรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์			